

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki »függetlenségi párt« közlönye.

Megjelen naponkint, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Négy hasábas petit sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű s többesbör
hirdetéseik alkalmán a legol
csobb árért vétenek fel.
Bélyegdíj minden külön beki
tásért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában
foglalt újdonság sora 50 krajcár
nyúl.
Nyilaték-ben megjelölt küle
meny minden petit sora 30 kr.
Hirdetéseik felvételnek a kiadó
hivatalban, KUTASI I. könyv
nyomdáiban, valamint ZICHER
MAN H. könyv. Irodájában is.
Név nélkül vagy bérmentlenül
beküldött levelek nem vétel
nek ágyelme.
Kéziratok vissza nem
adatnak.

Előzetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 fr.-kr.
Fél évre 5 —
Negyed évre 2 — 50.
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető min
den külföldi: Nagy-hatvan
szécs, 1364. szám. Busóczy
ház. — a szerkesztésbe bér
mentve küldendő.

Előfizethető helyben:
TELEGDI K. LAJOS és f. f.
OSÁTHY KÁROLY könyv
kereskedésében és a kiadóhiv
atalban KUTASI IMRE könyv
nyomdáiban s a postahivatalok
úján.

Mit várhatunk!*)

Budapest, márcz. 19.

Azt mondotta a megkísérelt üdvö
zítő, hogy: »Adjátok meg Istennek, a mi
Istené; — és a császárnak, a mi a
császáré!« A harmadik kötelességre való
intést elmulasztotta az irás; szerintünk az
igy hangzanék: »és adjátok meg a nép
nek, a mi a népé!« Azt gondoljuk, hogy
a szentírásbeli intés ma már csakis így
teljes és kereked!

Most, a midőn a Németbirodalom feje,
az agg Vilmos eszázár jobbléte szenderült
s az örök-bíró előtt áll, — illő, hogy el
mondjuk róla azt, — miszerint az eddig
annyira dédelgetett drága béke fentar
tója — és őre — egyedül ő volt: s e
fegyveres béke, mely azért folytonosan há
borúval fenyegetett, sok — de nagyon sok
milliónkba került!

Most hát szabad kezét adott az
»Uncle« a muszka »Nevet«-nek;
hiszük is, hogy az oroszok csárja minél
előbb megfogja mutatni azt, miként kell
előrántani egy támadásra kész hadsereget,
a diplomacia hazugságra terített köpenye
mögül: mert ő készen van mindenre! —
Hiába mosolyog Kálnoky gróf a béke re
ményében; úgy még egy külügyér sem
lett rászédve, mint ő lesz pár nap mul
tával.

Nem csalódott ekkorát még a tárczá
jától megfosztott Bylandt-Rheidtként, a ki
(melleleg mondvá) oly egészséges, mint a
makk s bukott azért is, mert a lapok s ma
gyar képviselők nagyon is világosan tűn
tették fel viszonyát a híres Werndl-féle
steyeri gyár részvényeihez, a mely viszony
miatt kellett a Manlicher-féle puskával
való ostoba experimentációk költségeit
megfizetnünk.

De hát keveset gondolnánk Kálnoky
ur tévutra vezettetésével, keveset a ma
gyarfaló cseh gróf, közös hadügyér bu
kásával, a kit királyi szigor üzött el és
királyi kegy engedte meg a betegeskedés ür
gyét, de mivel sok pénzünkbe kerültek
már s azonfelül — egy nem vélt megro
hanás esetén — még több vérünkbe ke
rülhetnek a Kálnoky rövid látása és
Bylandt-Rheidt által oly szépen szerve
zett (!) hadseregnek tul-kezes kritikán
aluli állapota, — azért jellezzük előre,
hogy mi már úgy képzeljük monar
khiánkat, mint a Rákóczy-korbelt tótot,
a kit mivel labancznak vallotta magát,
megverték a kurucok, mikor pedig ku
rucnak, akkor ráverték a labanczok s
azért már nem is beszélt a legközelebbi
találkozásnál, csak a hátát tartotta.

Bécsben még inkább általános szokás
most Magyarországot osztrák provinciá
nak decretálni, mint eddig volt; p. o.
a román-határszéli affaire, mely ezt decre
tálni segítette a magyar parlament
helyeslése mellett! Lehet, Kál
noky ur sem fogja nagyon szívére venni,
ha a dóni kozákok és lovaik a borszéki
vizet megízlelik: már csak azért sem,
mert azon reményben ringatja magát a
külügyér ur, hogy a k k o r t a l á n m a j d
oda siet Magyarország a császári kalap
alá, az oroszok kozákjai elől. Pedig ebben
felette csalódik, — de majd kiábrándítják
az idő — és az események. Mi hiszünk és
tudjuk, hogy Magyarország nem siet musz
kává lenni; de osztrák sem lesz
s o h a : ennyit elhihet Kálnoky ur nek
ünk.

Pedig a bécsi főudvarmester czégo
alatt osztogatott »pro artibus et litteris«
rendjel, a Romániával kötött szerződés
közjogellenes jellege és leg
ujabban az új közös hadügyér kinevez
tetéséről szóló s nem a két állam minisz
tereikhez, hanem a közös külügyérhez inté
zett irat s általában a Tisza-kormány egész

*) Igen előkelő s beavatott helyről vesszük e
közleményt, S z e r k .

iránya arra mutatna, hogy Bécsben is
még szőnek valamit a fekete-sárga fonalu
párkák.

A mely pillanatban lezáródott a né
met császár koporsója és elhangzott felette
az utolsó kalapács-ütés, — ez jeladás volt
a háboru szabadelmára. Legyünk azért ké
szzen — nemcsak a nagy háborura, de
Európának új átalakulására is. A lavina
óriási erejével megsemmisít mindent, a mi
utját állani akarja s feltartóztatlanul ro
han mindaddig, míg erejében és tömegé
ben meggyengülve önmagától meg nem
áll: pedig egy hógörgeteg igen gyakran
csak egy parányi hó megindulásából szár
mazik, mely azután óriássá nővi ki
magát.

Ily parányi tömeg a most felszínen
lévő kis Bulgária s az egész bolgár-kér
dés; mely csak bolygatásra vár, — s ha
egyszer megindult a lejton lefelé, hát ko
ronás főkét és birodalmakat fog semmivé
tenni: mert a keleti kérdés elvesztette
ugyan acut jellegét; de más alakba ölt
özve — mint bolgár-kérdés — épen oly
veszélyes lesz egész Európára, természetes
következésmény lévén az előbbinek.

Ama zürzavar, mely a most már el
kerülhetetlenül bekövetkező háboru által
előidézve lesz, minden a politikai helyzet
tet alaposan ismerő egyén előtt tiszta vi
lágitásban állhat. A mint a kis Bulgáriá
ban megkezdődik a bolgár függetlenségi
harcz, azon pillanatban sietni fog Ausztria
Szaloniki felé, — az elszásziak pedig en
gednek szívök vonzalmanak és Paris felé
fordulnak.

A bolgár-kérdés több nagyhatalom
szövevényes érdekeit meyen belenyulván,
hadilábra állítja Ausztria-Magyar-, Orosz-,
Olasz-, Angol- és Törökországokat; ezek
közvetve ismét a meg első tekintetre ür
tetlen maradt kisebb hatalmasságokat. —
Eszasz-Lotharingiaért — Franciaországgal
száll szembe Németország; egyszerűen
lesz hatalom, nem nép, mely a háboruban
részt ne venne.

A zürzavar meg lesz: a kimerülés
bekövetkezik; mert anyagilag már most
is ki vannak merülve a hatalmak, s így
óhajtanak fogják a bár tömördek pénz
és véradíozat arán elérendő békét;
örömmel fogadják azon diplomatát, kit
talán nem is annyira lángelmeje, mint
inkább a reá nézve szerencsés fejle
mények emeltek az események szin
vonására, és a ki azt mondja majd:
a zürzavar megvan, a helyzet tartha
tatlán, vágjuk ketté egy csapással a
háborut, s alakítsuk újá Európa tér
képét, és adjunk a helyüket megállott
hatalmaknak oly politikai és helyrajzi
fekvést, mely megszünteti a keleti kér
dést és meg az egymásra folytonosan
féltekenykedő nagyhatalmak és népek
irigységét. Ez persze még jobban fel
fogja forgatni a trónokat; azonban ez
szel vajmi keveset fognak gondolni a
népek. Hogy mit fog ekkor tenni Tisza
Kalmán és az egész szélesebb haza után
sovárgó kompánia, azt csak a jó Isten
tudja. Annyit azonban már előre is tu
dunk okulva százados tapasztalatokból
hogy Bécsben még ezen roppant zür
zavar beálltával sem fogják felismerni
azt az utat, mely egy újabb ezredés
léter vezet végig. Mert ott mindég má
sok önállóságának csonkításán törik fe
jüket a vezérszerepre sok esetben nem
annyira hivatott, mint inkább Fortuna
istenasszony által felkapott diplomaták;
kiket negyedfélszázad kieserves tapaszt
alatai sem birtak kiábrándítani rög
eszméikből. — Hátha még a sok apró
trónvesztett német fejedelmek is vissza
kivánják uralkodói jogait, a mi ép
pen nem lehetetlen, sőt a küszöbön lévő
általános európai bonyodalomban na
gyon is valószínű! Mi lesz majd ek

kor? — Mert hogy Franciaország az
orosz czárral együtt pártfogolni fogja
azokat a német egység ellen, sőt hogy
alattomban még Ausztria is ide lép
harmadiknak, annyival is inkább, mivel
érdekei ezt diktálják, és — maig az
állatomosságban is első mesternek bi
zonyult eddig, ez világos lehet minden
gondolkodó fő előtt. Hová fog minde
z vezetni? Bizonyára Európa térképének
átalakítására. Ez fogja majd megoldani
ama kérdést, hogy kik maradnak meg a
trónon és melyek lesznek a megmaradó
trónok! Bizony nagyon meg fog ingani
Ausztria helyzete ily Kálnoky-féle kül
ügyérrel! Ezt elmondani feljogosít ben
nünket, az ő a bolgár kérdésben leg
közelebb tanúsított magatartása: mert ha
már elnézte vagy ajánlotta, hogy Co
burg herceg legyen Bulgária fejedelmévé,
akkor az általa képviselt nagy hatalom
névében erősebben kellett volna — őt
tamogatnia s nem engedni azt, hogy egy
ország úépét bármelyik hatalmas zsar
nok is — önkényuleg foszthassa meg
önállóságától. De hát úgy látszik, hogy
Bécs tud valakit beléugratni a kellemet
lenségekre, de védelmezni, vagy megmen
teni? Erre vagy képtelen, vagy nem —
Épen ezen kétkulacos politika az, mely
Ausztrián megfogja magát bosszulni, még
pedig erősen ez ezt meglehet, hogy na
gyon is rövid idő alatt érhetjük meg.

Nem a félelem, de a körülmények
higgadt megfigyelése mondatja vélünk
azt, hogy a legközelebbi idők eseményei
erős próbára fogják tenni a nemzeteket;
ezek fogják kijelölni azon tért, melyet
előtárolni kell, ha mint nép és nemzet
továbbra is fennállani akarnak. A kü
delem, mely Európa népeire várakozik
a cultura és nemzetiségek élet halál har
cza leend; hogy melyiké lesz a győ
zelem: az meg Isten kezében van!

— Országgyűlés. A főrendiház ülése márcz.
19-én. A főrendiház tegnapi ülése a kisegítő
bírák alkalmazásáról szóló törvényjavaslatot
tárgyalta, mely alkalommal Vajkay Károly a
kir. tabla elnöke nagerdekű beszédet tartott.
Vajkay Károly kifejtve a kir. tabla tulter
heltségének s határaitakainak okait, noha be
szédet a legsimább formában tartotta is, még
is a kép, melyet festett, annál kevésbé vi
gasztáló, minél kompetensebb a kritika, melyet
a királyi tabla elnöke mondott. E beszéd
előreláthatólag egy a bírói, mint a jogász
körökben nem helybenomást fog tenni. — A
törvényjavaslathoz, helyes észrevételeket téve,
hozzászóltak még báró Vécsey József és gróf
Zichy Nándor.

— Az új hadügyminiszter. — A közös
hadügyminiszteri válság mint már említettük
megoldást nyert. A hivatalos lap közé is tette
az erre vonatkozó királyi kéziratokat, mely
ek egyike gr. Kálnokyhoz, másika pedig gr.
Bylandt Rheidt hoz van intézve. Utóbbnak a
Szent-Istvan-rend nagy-keresztjét adományozta
ő felsége.

— Az osztrák magyar Lloyd elnöke:
Morpurgo báró Bécsbe érkezett, hogy közvet
lenül a közgyűlés megtartása előtt, az utolsó
órában újabb kísérletet tegyen az egyezmény
megkötése iránt. A kormányok és a Lloyd
közé ez idő szerint fennálló különbség: 236.000
frt, melyből azonban a közösen szubvenzi
onált vonalakra pusztán 86.000 frt esik, míg
a további 150.000 frtot maga Ausztria tagadta
meg saját, külön vonalán. Erkeztetve a kül
ügyminiszteriummal: Morpurgo azt a választ
nyerte, hogy a kormányok korábbi feltételei
hez ragaszkodván újabb tárgyalásokba nem
bocsátkozhatnak; a Lloyd viszont a maga re
széről jelentette ki, hogy előbbi álláspontjától
el nem térhet. Ehhez képest a tanácskozások
ismét meghusultak.

— A Boulanger-ügy. Boulanger neje
tényleg Parisban, a Hotel du Louvre-ban van,
s májbajban súlyos betegten fekszik. Két lánya
az utcán a hirlapárulók kiabálásából értesült
atyjuk esetéről és sirva mondták el otthon
anyjuknak a lesújtó hírt. A tábornok jelen
legi helyzetében is húzza azon 2000 frank
évi fizetést, melyet mint a becsületrend —
nagykeresztese kap, de e mellett tábornoki
illetményeinek csak két ötöd részét — utal
ványozzák ki. A legnagyobb baj azonban reá
néve az, hogy egyenruhát csak akkor hord

hat, ha felelbbvalói elé meghívatik, másko
nem s a kormány van jogositva tartózkodás
helyét is kijelölni.

— Crispi az olasz politikáról. Crispi mi
napai felszólalásának egyik lényeges momentum
azon beküldemény hang, melylyel Franciaor
szágról megemlékezett. Utalt arra, hogy ő
nemcsak tavaly, hanem 1877-ben is járt Bis
marcknál, de akkor Parison át ment Ber
linbe. Ezzel azt akarta jelezni, hogy Olaszor
szág akkor komoly kísérletet tett Franciaor
szággal benső viszonyba lépni, de sikertelenül
s a francia részről fenyegető veszélyek tet
ték szükségessé a mostani szövetségek meg
kötését.

— Külföldi hírek. Erzsébet királynő ő
felsége szombaton érkezett Londonba, hol gr.
Károlyi Alajosné urnó, nagykövetség neje fo
gadta. A párisi gróf legközelebb család
jával együtt hosszabb időre San-Remóba költ
özik. Berlini lapok azt híresztelik, hogy
az olasz trónörökös jegyet vált Frigyes né
met császár egyik leányával, Zsófia herceg
nővel. Elnök kválalásztás volt mult va
sárnap a nyolcezer lakóú san-marínói köz
társaságban s Beluzzi és Maruccci urak ju
tottak »hatalomra«, melyet félelmenként fel
váltva fognak élvezni. A török kor
mány két óriási ágyut rendelt meg a
Dardanellák erődjéi számára; a Krupp-féle
gyár készíti s az ágyuk hossza tizennyedfél
méter, kalibere 35 centiméter.

Márczius 15.

— Irta és a kereskedő ifjak önképző egyletében márcz.
15-én felolvasta: Propper N. Janos, keresk. akad.
igazgató. —

(Folytatás és vége.)

E fölirat, melyről az egykoru »Pesti
Hírlap« azt írta, hogy annál jobb irományt
formájára és alakjára a magyar törvényhozás
még nem állított elő, — megindította a pártok
mérkőzését s öt napi vita után, melynek szón
oki árjában tudomány, hazaszeretet egyaránt
rekeltek, 4 szavazattöbbséggel elfogadtatt
s rögtön átküldetett a főrendekhez, hol gr.
Battyányi Lajos a felsőházi ellenek vezére,
egész terjedelmében leendő elfogadásra aján
lotta ezen fontos okmányt, melyben a nemzet
életkérdései voltak lerakva. A mágnások tá
bláján azonban meg tulnyomó többségben levén
a kormánypart, hat napi vita után, teljesen
kivekötözve lényegéből, lett elfogadva s visz
szakulde a nagyszerű okmány.

Meg szenvedélyesebb volt a harc az
adminisztrátori kérdésben. Bécsben Metter
nich, Magyarországon Apponyi rendszere állott
fen. Mindket állami előtt egy oly törvényellen
es, mint meggyűlölt volt pedig e rendszer.
Miatán pedig a királyi leirat, melylyel
ezen országgyűlés megnyitott, még csak ki
látásba sem helyezte az adminisztrátori ren
dszer megszüntetését, az országgyűlési ellenek
kifejezni kívánta a trón előtt, hogy »a ne m
zet a l a p o s a g g o d a l m a i c s a k a k
k o r o s z i a n a k e l, h a e z e n u j r e n d
s z e r, m e g a j e l e n o r s z á g g y ű l é
s e n t e n y l e g e s e n m e g s z ű n i k.«

Bár Kossuth szónoklatának egész hevé
vel védte ezen javaslat elfogadását, az izga
ltottság közepett lefolyt szavazás eredménye
az lett, hogy 23 megyei követ mellette, 23
ellene emelt szót, s végül a kormányynyal tartó
Horvátország szavazata döntötte el a javaslat
sorsát s az megbukott.

A fájdalomnak egész tengerét érezve
keblében, emelkedett fel székéről Kossuth s
kimondta, hogy e szavazat következtében meg
szűnt a béke az országgyűlésen; s leszen harc
az utolsó lehelletig.

S e jóslatszerű ige már a legközelebbi
jövőben testté vált.

Mig a magyar országgyűlésen Kossuth és
az ellenek szónokai mennydörögtek, mig a
fenálló rendszerrel elégedetlen osztrák örökös
tartományokban mind hangosabban nyilatkozott
a közvélemény az alkotmányos reformok sür
getésére, — az alatt Parisban megdőrdültek
az ágyuk, zugott a vészharang, s a lég löpor
szagtól s haldokló nyöszörgéstől volt min
denütt terhes.

A nép megostromolta a Tuillériákat, La
jos Fülöp királyi polgári ruhába öltözödvé
szökött meg. A trónt darabokra törve nyílt
térén ezerek tapsai s Marseillaise egtevő
diadalhangjai közt égették meg. A királyság
eltöröltetett, s a nagy forradalom szűltte, a
szabad köztársaság phónixként újászületett
hamvaiból.

Február 22—24. közt történt ez Fran
ciaországban. A vihar szárnyain száguldozt
e hir egész Európán. — Régi trónok inogtak
meg a földrengésszerű lökéstől. Népek milliói,

dobozon a gyár
és MOLL A.
tott czégo látható.
és altasthajok,
bijok, certolulás,
éknél. Egy ered
gyógysértáraiban.
szállító, Bécs,
oboznál kevesebb
ésben.
felsé Seidlitzporai
egyszer s min
-et mondok ér
teszik.
unetschlag-ban.
MOLL A.
aláírását viseli.
vény, csuz, min
rogatás alakjában
tladásoknál. Bel
nyás, kolika és
80 kr. o. ó.
gyógysértár és
szállító Bécs,
vegnél kevesebb
urhoz Bécs.
és sója vidéke
m 50 füvvel,
tetet óhajtok tar
tatelettel
Mienolup-ban
Emil, Tamássy
ekedőkné.
entes,
ági lucerna, veres
nagy sárga buczok,
gazdasági ződés
k mellett kaphatók
LY
KIVÜNTETES
SZEKES-
FEHERVÁR
elűstérem 1879
Diszoklevél
1871-ben.

Deltájban diszbe öltözött a főváros, a házak ablakaiból zászlók és szőnyeg csüngtek alá, a boltok bezárattak. A bolttulajdonosok is a menethez csatlakoztak.

Délután a muzeum udvarán állott meg a roppant néptömeg s itt a nyomtatványok ezer meg ezer példányban osztattak szét, Kubinyi igazgató pedig felszólított, "tegye el minden időkre örök emlékül a magyar sajtósátság első termékeit a muzeum irattárába."

Innét a városház terére vonultak. A főváros tanácsa pedig megértvén, hogy az összes polgárság nyílt tanácskozást óhajt, megnyitotta a város tanácsstermet.

Nyári Pál és Klauzál Gábor lelkes beszédek után magavá tette a 12 pontot s a polgármester aláírásával s a főváros pecsétjével megmutatták a népek. — A közrend és biztonság fenntartására 13 tagból álló csendbizottság alakított.

Majd közvilágításra küldött meg indult a főváros nevében Budára, a helytartótanácshoz, kieszközölendő a cenzúra eltörlesztését, Stancsics Mihály szabadon bocsátását. Belátáhatatlan néptömeg követte a küldöttséget, melyet Nyári vezetett, Budára.

A helytartótanács ideiglenes elnöke gr. Zichy Ferenc megértvén a nép kívánatát azonnali rendkívüli ülést tartott s a kormányzó egyhangú határozata folytán eltörölte a cenzurát s Stancsicsnak katonai fogházból nyomban szabad bocsátását elrendelte, s maga az elnök megjegyezte, hogy katonaságot csak akkor fog alkalmazni, ha a főváros tanácsa kívánja.

A roppant néptömeg lelkesedéssel vonult vissza Pestre, menetközben Stancsics kosijából kifogták a lovakat, s fáklyák lobogó világánál kísérték a pesti városházterére a gondolat szabadság megszabadított martíryját.

Este a színházban Bánkban kitünő nemzeti drámánk került színre, s Bajza, a nemzeti színház lelkes igazgatója, készséggel engedte át a színházat a népek. A zenekar a Marseilles-t játszotta, Egressy G. Petőfy nagyhatású Nemzeti Dalát szavalta a karszemélyzet pedig a „Szózat”-ot énekelte.

A főváros csak március 16-án ülte meg a magyarállam újjászületésének ünnepeit. Az egész főváros fényben üszött. Minden középület maga királyi várpalota is, minden magán háza fényesen ki volt világítva. Zászlók, szőnyegek tarkították a ragyogó fény képrázata által megvilágított utcákat. Az „ellenzéki kör” szállásán transparent volt látható a sajtó szabadságát dicsőítő versorokkál, miket Vörösmarty Mihály koszorúzott körül. E. Emich G. könyvküldi kereskedése felett Petőfi S. a népköltő arcképe teljesen kivilágította sündöklő körte és felirással: szabadság, egyenlőség, testvériség.

Ugyanezen időből való a vallásos költőnek Szujszkyknak háladála, mely a vörneküli forradalom vívmányainak szerencsés kiküzdéseért tartott háladási istentiszteleten a templomokban énekelte.

Isten! hatalmas trónodig E nép imaja felhatott S hazánkra örökös szemed Derűt fényes korcsokat, Tied szívünknek halangja, E nagy nevetésűs dús hazát Örömiadvá futja át. Legyen áldásod e hazán S törőn imádó népéden S amit kívívtunk oly dicsőn Egészen világon úgy legyen!

HELYI HIREK.

A Zsúl távozik. Zsúl, a színtársulat don Juánja, a bonviván, a hős és lyrai szerelmes, Naturbursch és a Veró ur művetése alatt talán még apaszínész is, szintén távozik.

Szerették Debreczenben és szerették mindenütt. A midőn Kolozsvárról távozott, az egyetemi ifjúság meleg hangu levelben ajánlotta a debreczeni collegáknak.

Méltán, mert a derek Zsúl kedvence volt Debreczenben kivált az ifjúságnak! De az asszonyoknak is.

Mi azért szerettük, mert jelleme, sőt elve is van. Erős függetlenségi erület lakja s a midőn márcz. 15-én tavaly a főiskolai ifjúság előtt s többiben a színházban szavalt hazafias dolgokat, úgy nézett ki csinos magyar ruhájában, mint valami ós magyar királyfi.

A nyáron el is jött volna szavazni Mezei Ernőre, de a direktor (ravasz egy ember ez a Valentin!) nem táviratilag, de postán küldött neki utiköltséget.

Nem jöhett el a szavazni.

Sokfelé működött a derek Zsúl. A kolozsvári nemzeti színházhoz Szegedről ment, a hol csakhamar megszerették. Az ottani intendatúra felszólítására 1881-ben először mint vendég lépett fel „Grengoire” czimű szerepben s e nagy sikere után rögtön szerződöttette lett. Kolozsvárt 5 évig működött. Első szerepe a „Királyi Csók”-ban Tancred lovag volt, a második „Csongor és Tünde”-ben Csongor. A midőn Szombathelyi Béla párbajban elesett, a „bonviván”-t szerep-kör is Zilahira szállt. Ez az ő tulajdonképeni levegője.

Ezután Debreczent óhajtá megismerni s így Kojozsvárról nagy tüntetések közt búcsút vett s Aradi Gerőhöz szerződött 1885. október hóban. A mint először lépett a színpadra, kedves hangja, otthonos mozgása rögtön megkedvelték a mi nem éppen hamar lobbanó közönségünk által. Főbb szerepei voltak „Roméo”, „Armány és szerelem”-ben, „Ferdinánd”, „Bibor és gyász”-ban, Béla, Maucroix gróf, „Salista és Bligny herceg”, Figaró, „Czifra

nyomorúság”-ban Mádi Simije, melyért a nemzeti színház közönsége is tetszéssel jutalmazta, a „Király hazasodík”-ban Kis Kópiái Imre és még igen sok szerep.

Szép jövője van Zilahinak. Paulay Ede predestinálta a nemzeti színház számára. Most Krecsányihoz szerződött, a kinek erős keze bizonyára közelebb viszi Zsúl urat ehez a czélhoz.

Egyszer dicsértük, másszor megróttuk, de mindig szerettük és bizony rosszul esik távozására gondolni.

A ki az ő helyére jön, annak ugyan nehéz feladata lesz. Zsúl kísérteti fogja, mint az első feleség emléke.

Holnapután búcsúzik el a debreczeni közönségtől. Azt hisszük, hogy ez a búcsúaközeli viszontlátás reményében esik meg.

Mi is úgy kívánjuk s búcsúznunk tőle a következő megható rigmussal:

Közöttünk jövedvel íván, Búcsúzik most a bonviván! Sok szerencsét neki kíván! Védress és Znojenszky Iván. Bár nem szálas, mint őt Kriván, Kifogott a legszebb Diván. Tanácsot adj, torok diván, Mert megy — a lokomotívan!

Tapsoncz.

Városi közgyűlés. Meghívás az 1888. évi márczius 22-én csütörtökön délelőtt 9 órakor, a városháza nagytermében tartandó rendes bizottsági közgyűlésre. Tárgyak: 1. Polgármesteri jelentés. 2. Miniszteri rendelet a budapesti Svéd-Norvég kir. Consulatushoz alconsul kinevezéséről. 3. Ugyanaz, mely szerint Debreczen szab. kir. város ujoncz és póttartaleki jutaleka megállapittatik. 4. Ugyanaz, a választott bizottsági tagok megbízatásának, a megbízatás utolsó évének végéig leendő kiterjesztése iránt. 5. Ugyanaz, a Ludovika akadémiai Andahazi-Szilágyi alapítványra a 6-ik alap. hely rendszeresítése tárgyában. 6. Ugyanaz, a gyámpenzári törvényes biztosíték mellett ki nem adhatott pénzek elhelyezése tárgyában. 7. Ugyanaz, mely szerint a közmunka és utak kezelése iránti szabályrendelet jóváhagyatik. 8. Tanács elölterjesztés a legelvetési rendszabály ügyében érkezett miniszteri rendelettel. 9. Ugyanaz, Beke Karoly és erdekutársainak legelvetési kihágási ügyben — beadott kérvénye kíséretében. 10. Gyámpenzárnok választása. 11. Tanács elölterjesztés az 1887. évi házipenzári zárszamadás megállapítása iránt. 12. Ugyanaz, a fűzes-abonyi vasút építési költségeihez a város részéről való hozzájárulás iránt. 13. Ugyanaz, a nagyerdei nyári lakok-építési tárgyában. 14. Ugyanaz, a népiszkola számára faiskoláknak való területek átengedése iránt. 15. Ugyanaz, a honvéd temetőben felállandó emlék oszlop pénzalapja állásáról. 16. Ugyanaz, özvegyi segély adása iránti kérvény tárgyában. 17. Ugyanaz, Schável Dező helybeli lakos festőnek segélyezése iránti kerelmére. 18. Ugyanaz, a hortobágyi bitang jószágok mikénti kezelése tárgyában. 19. A kozigazg. bizottság mult feleli jelentése. 20. A számonkérő szék jegyzőkönyve. 21. A nagyerdei vendéglő berölök fellebbezése a nagyerdei pavillon berületi összegének megállapítására vonatkozó tanács végzés ellen. 22. Özv. Möller Józsefné kérvénye a közégi kötelekbe való felvételének kilátásba helyezése iránt. 23. Polgárosítás iránti kérvények. 24. Béla oklevelek kihirdetése. Debreczen, 1888. márczius 19. Simonffy Imre királyi tanácsos, polgármester.

Honvéd-gyűlés. A 48—49-ki honvéd-egylet f. hó 23-én tehát virágvasárnapján d. e. 10 óra után, a városháza kistermben közgyűlést tartandó, melyre tisztelettel meghívja az egylet tagjait, egyszersmind kérietik a megjelenésre kitűzött idő pontos betartása. A z e l n ö k s e g.

Az ártézi kut furása márcz. 10-én 22 centiméteres kültérőjű czövekkel 348,90 meter mélységnél ismét kezdetét vette, s azóta 364,49 meter mélységig haladtak. Először nagyobb szét agyagos reteget találtak, most pedig hamuszürke homokos agyagot. A most elert mélység körülbelül 6 és felszer oly nagy, mint a minő márges a nagy templom tornya, — ha pedig vízszintes irányban képzeljük a furást, akkor ez oly hosszú lenne, hogy a nagy templomtól a nagy-czegled-utca torkolatának közepéig elérne. Ezen összehasonlításból leetisztabb fogalmat nyerhetünk az eddigi mélységről.

A felolvasó körből. Zalai Márk kereskedelmi akadémiai tanár f. hó 21-én szerdán folytatni fogja „Kéj utazáson” czim alatt általános tetszéssel fogadott érdekes felolvasását. Zalai Márk felolvasásában a következő szakaszok lesznek. Nemo propheta in patrio. Hogy mutatta magát Bécsben egy debreczeni akadémista A harisnya és a hüség. A művészet, nem művészet. Quiproquo. Állásához mérten stb. A felolvasás kezdődik pontban 5 órakor. — Ezt követi Hamvai Lajos ur felolvasása „A szerelem büntetőjogi szempontból.” — Jegyek Göltl N. ur gyógytárában kaphatók. Dr. Kenéz y.

Tavaszi! Játszik öreg földünk fiatal sugarával a napnak, — pajkos enyelgés közt egymásnak csókokat adnak! — A költő ezen sorai jutnak eszünkbe, midőn a ragyogó tavaszi verőfényt látjuk. Mosolygó arcczal köszöntjük a hajnal-fényt, mely ablakunkon át besűrűdik, — tele tündövel szivjuk be az életető leget. A teli felsők mindinkább eltűnedeznek (némeleik a ruhatárba, másik a zálogházba), hogy helyet engedjenek a könnyű ta-

vaszi felöltőknek. — Mindenki örvend a tavasznak, csak a városi pénztár nem, mert ebbe sokkal kevesebb foly most be a fa-eladásból, mint ennek előtte.

Színház. Vasárnap „Bukow” cz. történeti színmű adatot szép számú közönség előtt. Ha egyesek a szereplők közül ki is tünnek — mint Halmái (Bukow), Mándoky (Lázár Imre), Lásziné (Endesné), Ellinger Ilona (Rózi), Hadai (Pali), s megjelenése által Molnár László (II. József), különösen pedig Bekéssy Rózi (Lázár Imréné) a kecskepásztor ruhában: an nál gyengébbek és szegényesebbek voltak a színmű folyamán előfordult csoportozatok és csata-képletek. Mily szegényes jelenet volt például az, midőn Mándoky negyed-ötöd magával kirohant a Bukow katonái ellen! Csúpan az utolsó kép: Mária Terézia Kolozsvárt — tett némi hatást. — Tegnap „A két pisztoly” Szigligeti régi népszínműve vonatott előadásban került színre. A szövegéből is sokat törültek, azért volt több jelenete érthetetlen. A szereplők közül kiváltak: Bekéssy Rózi (Lenke), Zilahy (Bájkerti), Védress (Stein), Lásziné (Stein neje), Rónaszéky (Hugli), Hegyesi (Stuczli) s a rabjelenetben Kocsis Etel (Peti). Az előadás különbben a leggyengébbek közé tartozott, s a Pápayné (Rózi) éneke se volt a legkellemesebb, többen pedig kedvetlenül játszottak, mintha kihalt volna belőlük az ambíció. Az a fejetlenség, melyet az eddigi vezetés teremtett, nagyon kezd meglátszani az előadásokon, különösen a drámán, mely mostoha gyermekévé lett színházunknak!

Arviz a debreczeni határon. Hihetetlen, mégis igaz. A nagy hóolvadás következtében a Kondoros, melyben nyáron lát ritkán van még viz is, a Csere és város közt kiöntött s három tanyát is víz elborított. De itten, nálunk ezen közt, nem kárt, hanem hasznót csinál, a homok talaj megiszaposítása által. A víz különbben sem emberben, sem állatban semmi kárt nem tett.

Halálozások. Márcz. 11-től, márcz. 17-ig meghaltak városunkban: Jóna Bálintné, 37 é. ref. tódóvész, — Budinszky István, 2 hó r. kath. göröcsök, — Muzsai Dező, 3 é. zsidó, tudólob, — Miskolczy Ferencz, 5 é. ref. agylob, — Ecsedi András, 22 é. ref. tódóvész, — Szabó Juliánna, 8 hó ref. göröcsök, — Kohárczky István, 11 hó r. kath. göröcsök, — Simonovics Dezsőné, 32 é. zsidó, gyermekágyi láz, — Nanási Juliánna, 5 hó ref. göröcsök, — Jenei Péter 57 é. ref. veselőb, — Halmágyi Gyuláné, 33 é. r. kath. tódóvész, — Tóth Józsefné, 65 é. ref. szervi szivbaj, — Sallay Mihályné, 51 é. ref. májlob, — Kovács János, 6 é. ref. torokgyík, — András Róza, 1 nap, r. kath. veszületett gyengesség, — Bátori Róza, 10 hó ref. tódóhurut, — Molnár Juliánna, 7 hó, ref. bélhurut, — Horváth István, 56 é. ref. alkeplet, — Kovács Ferencz, 1 é. ref. tódóhurut, — Sándor Gáborné, 38 é. ref. tódóvész, — Ungvári János 72 é. ref. aggkór, — Soltész Juliánna, 7 é. ref. tódóvész, — Fábán Zsuzsánna, 1 é. ref. tódóhurut, — Komlósi Zsuzsánna, 20 é. ref. tódóvész, — Horváth Mihály, 80 é. ref. aggkór, — Szöke? ref. halvaszültő fiu, — Bihari József, 4 é. ref. tudólob, Fuzi Kálmán, 2 hó ref. bélhurut, — Nagy Jánosné, 32 é. ref. haskártyalob, — Nagy? ref. halvaszültő leány, — Szilágyi Mihály, 85 é. ref. aggkór, — Varga Juliánna, 1 hó ref. veszületett gyengesség, — Sitku János, 5 é. kath. agylob, — Lauer Erzsébet, 2 é. ref. tódóhurut, — Győri Sándor, 56 é. ref. öngyilkosság. — Elhunytak összes száma: 35. Ezek között 18 öt éven alóli gyermek van, tehát az elhunytaknak a nagyobb fele!

Az új szatmári püspöknek. Meszlényi Gyulának, püspökké szentelése és installációja a jövő hó második felében fog megtörténni a püspök székhelyén, Szatmárban. — Ez ügyben egyik n a p i l a p a mult napokban teljesen valótlán híreket közölt; — mert Simor bibornok-prímás készséggel konszekrálta az új püspököt Esztergomban, de egész ségi állapot nem engedte meg, hogy ezért Szatmárra utazék. Meszlényi Gyulát Samassa József egri érsek fogja püspökké szentelni; s e végből az érsek a jövő hónap második felében fog Szatmárra utazni.

Helyi rövid hírek. A czegled-utcai ev. ref. templomban az ülapdok festeset megkezdette Furt Adolf festő, ki 430 frtért vállalta fel ezen munkát. — A debreczeni ev. ref. egyház kezelése és felügyelete alatt álló ösztöndíj alapítványokból a f. iskolai év első felében 55 főiskolai tanuló kapott ösztöndíjat összesen 1515 forint értékben. — Öngyilkosság. Takács József asztalos mester, ki csak négy nappal ezelőtt esküdtött örök hüségét egy csinos nőnek, ismeretlen okból saját lakásán felakasztotta magát. — A keresk. a k a d. t a n u l ó k önképző egylete szombaton Arany János emlékére sikerült ünnepet rendezett szép számú közönség jelenlétében s a kereskedő ifjak önképző egyeslete helyiségeben.

Hirletés. Az 1887—88 évre engedélyezett adómentes pálinka-főzés iránti kérvények — a magyar kir. pénzügyőri szakasznál — márcz. hó 23-ik napjáig adandók be, miről ez uton is értesítették az érdeklődő közönség.

Köszönetnyilvánítás. A „debr. könyvnyomdászok önképző egyletének” úgy mint minden évben, a mult évben is voltak kegyesek Kutasi Imre és Vértesi Arnold urak a nyomdájukban megjelen összes lapjai-

kat minden díj nélkül adományozni. — Továbbá Frics József ur több értékes könyveket és nyomdai termékeket, Hoffman Sándor ur szintén több nyomdai termekkel gazdagította könyvtárunkat, Hegedüs Károly ur pedig, mint egy 18 frt értékű művet ajándékozott. Fogadják a fentvezett urak egyletünk irányában tanusított leghálásabb köszönetemet. Debreczen, 1888. márczius 20. Kurucz Béla, egyl. könyvtárnok.

Ujabb adakozás. A helybeli czegled-utcai ev. ref. u templom felszerelése költségeinek fedezésére ajánlatokat az egyházi adópenztárba következő helybeli polgárok fizettek be, ugymint: Czegled-utca b o l : 127. sz. a. Bakos János 1 frt, 85. sz. a. 1 frt, Gere András 1 frt, 114. sz. a. Danka Ferencz 1 frt, 91. sz. a. Vilmányi Ferencz 1 frt, 2608. sz. a. Major István 40 kr. Csapó-utca b o l : 688. sz. a. Kis Imréné 1 frt. Varga-utca b o l : 2319. sz. a. Boldog István 2 frt. E jöteknyságokért addig is, míg erről a nt. es tek. egyházi közgyűléshez jelentés tétethetnek, az illetőknek hálás köszönetemet nyilvánítom. — Debreczen, 1888. márczius 20. Sz t c s István főgondnok.

A közönség köréből.*

Tek. szerk. ur! A városi és katonai hatóságok együttes figyelmébe ajánlom, hogy a lovas katonaság annyira igénybe veszi a kövezett járdákat, hogy a járókölözönségnek kell előlük a sárba lépni. És a mellett a ló a kövezetet tördeli a patkójával. Jó volna megértetni a katonai hatósággal, hogy a lovas csapatokat tiltsa el a gyalog járdák rongálásától! Debreczen, 1888. márcz. 18.

Kovács Péter, m. k. *) Ezen rovatért, melyben közérdekű felhívásokat díjtalanul közöltemek, a szerkesztő csak a sajtótartóssággal szemben vállal felelősséget.

Debr. Színház.

Holnap, szerdán. 1888. márcz. 21-én:

A HITVES.

Karczag Vilmos színműve.

Felelős szerkesztő Gáspár Imre

Kiadó Kutasi Imre

Megérkeztek

a legújabb divatu tiszta gyapjából készült

tavaszi és nyári

„BRASSÓI”

gyapjuszövetek,

melyek finomság és tartósság tekintetében minden más külföldi gyapjuszövetek tetemesen leszállított árak mellett

A n. é. közönség minél tömegesebb látogatását kéri

BIEDERMANN E. és FIA,

a „Brassói” posztógyáraknak kizárólagos elárusítói.

Hol egyszersmind miként a mult évben, úgy ez idő szerint is a raktáron levő külföldi gyapjuszövetek tetemesen leszállított árak mellett

árusíttatnak el, úgy, hogy már

2 frt 90 krt

egy egész öltönynek való brünni tiszta gyapjuszövet

kapható.

MATTONI-FIÉ

GISSHÜBLER

legjobb asztali-és Udító Itál,

kitünő hatásának bizonyított költségemél,

gégebajoknál, gyomor-és hólyaghurtnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

